

ประโยค ป.ธ.๘

แปล ไทยเป็นมคธ

สอบ วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑

๑. ฉาน ๔ ประการเหล่านี้ สำหรับบุคคลบางพวก มีความที่จิตมีอารมณ์
 อย่างเดียวเป็นเลิศเป็นความมุ่งหมาย สำหรับบุคคลบางพวก เป็นเหตุดำเนินถึงวิปัสสนา
 สำหรับบุคคลบางพวก เป็นเหตุดำเนินถึงอภิญญา สำหรับบุคคลบางพวก เป็นเหตุ
 ดำเนินถึงนิโรธสมบัติ สำหรับบุคคลบางพวก มีความไปสู่ภพเป็นความมุ่งหมาย ด้วย
 ประการฉะนี้ ฯ บรรดาบุคคลเหล่านั้น สำหรับท่านผู้สิ้นอาสวกิเลสทั้งหลาย ฉาน ๔
 ประการเหล่านี้ มีความที่จิตมีอารมณ์อย่างเดียวเป็นเลิศเป็นความมุ่งหมาย ฯ ความจริง
 ท่านผู้สิ้นอาสวกิเลสเหล่านั้น ตั้งใจว่า พวกเราเข้าฉานแล้ว เป็นผู้ที่มีจิตมีอารมณ์อย่าง
 เดียวเป็นเลิศ จักอยู่เป็นสุขตลอดวัน จึงกระทำการกรรมกสิณ บำเพ็ญให้บังเกิดสมบัติ
 ๘ ประการ ฯ สำหรับพวกพระเสขบุคคลและปุณฺณ ตั้งใจว่า พวกเราออกจากสมา
 บัตติแล้ว มีจิตตั้งมั่น จักเห็นแจ้งสังขารธรรมทั้งหลาย จึงบำเพ็ญให้บังเกิดสมบัติ ๘
 ประการ ฉาน ๔ ประการนี้เป็นเหตุดำเนินถึงวิปัสสนา ฯ อนึ่ง สำหรับพวกบุคคลผู้
 บำเพ็ญให้บังเกิดสมบัติ ๘ ประการ เข้าฉานอันเป็นเหตุดำเนินถึงอภิญญา ออกจาก
 สมาบัติแล้ว ปรารถนาอภิญญาทั้งหลาย มีนัยที่โบราณจารย์กล่าวไว้ว่า แม้มีคนเดียว
 ก็เป็นได้มากคน ดังนี้เป็นต้น จึงบำเพ็ญให้บังเกิดสมบัติ ๘ ประการ ฉาน ๔ ประการ
 เหล่านี้ เป็นเหตุดำเนินถึงอภิญญา ฯ อนึ่ง สำหรับพวกบุคคลผู้ตั้งใจว่า พวกเรา
 บำเพ็ญให้บังเกิดสมบัติ ๘ ประการ เข้านิโรธสมบัติ เป็นผู้ไม่มีจิต บรรลุถึงนิพพาน
 อันเป็นความดับทุกข์ในปัจจุบันทันตาเห็น จักอยู่เป็นสุขได้ตลอด ๗ วัน จึงบำเพ็ญ
 ให้บังเกิดสมบัติ ๘ ประการ ฉาน ๔ ประการเหล่านี้ เป็นเหตุดำเนินถึงนิโรธสมบัติ ฯ
 อนึ่ง สำหรับพวกบุคคลผู้ตั้งใจว่า พวกเราบำเพ็ญให้บังเกิดสมบัติ ๘ ประการแล้ว เป็น
 ผู้มีฉานไม่เสื่อม จักเกิดในพรหมโลก จึงบำเพ็ญให้บังเกิดสมบัติ ๘ ประการ ฉาน ๔
 ประการเหล่านี้ มีความไปสู่ภพเป็นความมุ่งหมาย ฯ

๒. ความจริง สมเด็จพระบรมศาสดาพระองค์นั้น ได้ทรงแสดงอธิบายไว้ดังนี้ว่า ดูกุรพราหมณ์ ลูกไก่ทำลายฟองไข่แล้ว ออกจากฟองไข่นั้น ย่อมเกิดเพียงครั้งเดียวเท่านั้น ส่วนเรตถาคต ทำลายฟองไข่คืออวิชชาที่ปกปิดชั้นที่ เคยอาศัยอยู่แล้ว ครั้งแรก เกิดด้วยอวิชชา คือปุพเพนิวาสานุสสติญาณก่อน จากนั้นไป ก็ทำลายฟองไข่คืออวิชชา ที่ปกปิดความจืดและความปฏิสนธิของเหล่าสัตว์แล้ว เกิดเป็นครั้งที่ ๒ ด้วยอวิชชาคือทิพจักขุญาณ ทำลายฟองไข่คืออวิชชาที่ปกปิดสังขาร ๔ ประการ ซ้ำอีก เกิดเป็นครั้งที่ ๓ เพราะอวิชชาคือญาณเป็นที่สิ้นไปแห่งอาสวะทั้งหลาย เรตถาคตเป็นผู้เกิดแล้ว ๓ ครั้ง ด้วยอวิชชา ๓ ประการอย่างนี้ ก็ ความเกิดของเรตถาคตนั้น ประเสริฐยิ่งม บริสุทธิ ๑ ก็ สมเด็จพระบรมศาสดา เมื่อจะทรงแสดงอย่างนี้ จึงทรงประกาศคุณแห่งท่านผู้เป็นพระสัมพันธุญแม่ทั้งหมด ด้วยอวิชชา ๓ ประการอย่างนี้ คือ ทรงประกาศอดีตังสญาณด้วยปุพเพนิวาสานุสสติญาณ ทรงประกาศปัจจุปันนังสญาณ และอนาคตังสญาณด้วยทิพจักขุญาณ ทรงประกาศโลกียคุณและโลกุตตรคุณทั้งสิ้นด้วยอาสวักขยญาณแล้วทรงแสดงแก่พราหมณ์ว่า พระองค์เป็นผู้ทั้งเจริญที่สุด ทั้งประเสริฐที่สุดด้วยการเกิดเป็นอริยะ ๑

— — — — —
ให้เวลา ๔ ชั่วโมง ๑๕ นาที

เฉลย ประโยค ป.ธ.๘

แปล ไทยเป็นมคธ

พ.ศ. ๒๕๔๑

๑. อิติ อิมานิ จตตาริ ฌานานิ เกสณจิ จิตเตกคคตตณานิ โหนติ เกสณจิ
 วิปัสสนาปาทกานิ เกสณจิ อภิญญาปาทกานิ เกสณจิ นิโรธปาทกานิ เกสณจิ
 ภโวภกมณตณานิ ๑ คตฺถ ชีณาสวานํ จิตเตกคคตตณานิ โหนติ ๑ เต หิ สมาปชชิตฺวา
 เอกคคจิตฺตา สุขํ ทิวสํ วิหริสฺสามาติ อิจฺเจว กสิณปริกมมํ กตฺวา อญฺญ สมาปตฺติโย
 นิพฺพตฺเตนฺติ ๑ เสกฺขปฺปญฺชนานํ สมาปตฺติโต ฐฎฺฐาย สมาหิเตน จิตฺเตน วิปสฺสิสฺสามาติ
 นิพฺพตฺเตนฺตานํ วิปัสสนาปาทกานิ โหนติ ๑ ye ปน อญฺญ สมาปตฺติโย นิพฺพตฺเตตฺวา
 อภิญญาปาทกํ ฌานํ สมาปชชิตฺวา สมาปตฺติโต ฐฎฺฐาย เอโกปี หุตฺวา พุทฺธา โหตฺติ
 วุตฺตนยา อภิญญาโย ปญฺเฑนตา นิพฺพตฺเตนฺติ เตสํ อภิญญาปาทกานิ โหนติ ๑ ye ปน
 อญฺญ สมาปตฺติโย นิพฺพตฺเตตฺวา นิโรธสมาปตฺติ สมาปชชิตฺวา สตฺตาหํ อจิตฺตกา หุตฺวา
 ทิฏฺฐเชว ธมฺเม นิโรธํ นิพฺพานํ ปตฺวา สุขํ วิหริสฺสามาติ นิพฺพตฺเตนฺติ เตสํ นิโรธปาทกานิ
 โหนติ ๑ ye ปน อญฺญ สมาปตฺติโย นิพฺพตฺเตตฺวา อปริหิณฺชณานา หุตฺวา พุทฺหมโลเก
 อปฺปชฺชิสฺสามาติ นิพฺพตฺเตนฺติ เตสํ ภโวภกมณตณานิ โหนติ ๑

(ปฐมสมันตปาสาทิกา เวรัญชกัณท์ หน้า ๑๗๓ - ๑๗๔)

๒. โส หิ พุทฺทมณฺณ ภูกฺกญฺจจาปโก อณฺฑโกสมฺปทาเลตฺวา ตโต นิภฺขมฺนโต
 สกิทฺเว ชายติ อหํ ปน ปุพฺเพนิฏฺฐกฺขนธฺปฺปิจฺจาทกํ อวิหฺชณฺฑโกสํ ภินฺทิตฺวา ปฺรุมฺนตฺวา
 ปุพฺเพนิวาसानุสฺสติณฺณวณฺณวិหฺชชาย ชาโต ตโต สตฺตานํ จุตฺติปฺปิสฺสนธิปฺปิจฺจาทกํ
 อวิหฺชณฺฑโกสมฺปทาเลตฺวา ทฺติยํ ทิพฺพจกฺขุณฺณวณฺณวิหฺชชาย ชาโต ปฺน จตฺตสฺสจฺจปฺปิจฺจาทกํ
 อวิหฺชณฺฑโกสมฺปทาเลตฺวา ตฺติยํ อาสวานํ ชยณฺณวณฺณวิหฺชชาย ชาโต เอวํ ตีหิ วิหฺชหา
 ทิกฺขตฺตํ ชาโตมฺหิ ตา จ เม ชาติ อรยา สุนทฺรา ปริสุทฺธาติ อิทํ ทสฺเสสิ ๑ เอวํ

ทสฺสเนโต จ ปุพฺเพนิวาสฉณฺเณน อตีตฉณฺณํ ทิพฺพจกฺขณา ปจฺจุปฺปนํ นานาคตฺสฉณฺณํ
อาสวกฺขเยน สกลโลกียโลภุตฺตรคฺคณฺนติ เอวํ ตีหิ วิชฺชาหิ สพฺเพปิ สพฺพฉณฺคฺคณฺ
ปกาเสศฺวา อคฺคโน อริยา ย ชาติยา เขฏฺฐเสฏฺฐภาวํ พฺราหฺมณสฺส ทสฺเสสิ ฯ

(ปฐมสมันตปาสาทิกา เวรัญชกัณฑ์ หน้า ๑๕๑)